

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 6. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 r. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 r. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širini 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inštalni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in uročljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorje.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročnike brez doposlance naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 5-20, za pol leta Kren 3-20.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo. Naročnine, oglase in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Naradni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konzorcijski lista „Edinost“. — Natiskalna Tiskarna „Edinost“ vpleta zadruga z omejenim poročilom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Polno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Ob petletnici „Trgovsko-obrtne zadruge“ v Trstu.

Majhen jubilej to — petletnica, vendar lahko važen in znamenit. Premagane so namreč prve težave, pobiti so predsodki. Trgovsko-obrtne zadruge stojijo priznane in uvaževane poleg drugih slovenskih denarnih zavodov v Trstu; saj danes niti ni več najmlajši in tudi ne najmanjši naš tržaški zavod. Zato pa lahko s ponosom in samozavestjo gledamo nazaj na to petletno delo in gospodarstvo, iz tega pa ob enem zajemljemo najlepše upe o še sijajnejši bodočnosti „Trgovsko-obrtne“.

Bilo je dne 17. aprila l. 1906., ko je jela „Trgovsko-obrtne zadruge“ poslovati in sicer v istih prostorih (ulica S. Francesco d'Assisi 2, I. nadst.), ki jih je par let prej zapustila Tržaška posojilnica in hranilnica, preselivši se v lastni dom. Posojilnica je pod svojo streho lepo napredovala, z njo pa so rastle tudi naloge in potrebe našega, tako naglo se razvijajočega narodnega in gospodarskega življenja. Pri tem se je bilo bati, da se ne pozabijo in zanemarijo — na veliko škodo tržaškemu slovenstvu in slovanstvu — baš mali in najmanjši ljudje, ki so začeli polniti naše vrste, da ne pridejo spet v tuje roke naši drobni gospodarski posli. — Kakor je bilo treba z ustanovitvijo Jadranske banke poskrbeti za organizacijo in izpopolnitev gospodarskega življenja navzgor, na veliko, tako je imela ustanovitev „Trgovsko-obrtne zadruge“ ohraniti vez navzdol in razširiti omrežje gospodarske organizacije med naše male trgovce in obrtnike. In baš v teh vrstah samih se je porodila misel o ustanovitvi podobnega, mali trgovini in obrtni namenjenega denarnega zavoda, zlasti, ker so k temu silili poleg strogo narodno-gospodarskih tudi tehnični kulturni oziri. „Trgovsko-obrtne zadruge“ namreč, ki ima nalogo, nuditi svojim članom poleg zabave zlasti tudi strokovno in občno naobrazbo, je že od začetka (1902) osnovala za trgovske učence večerne in nedeljske popoldanske tečaje, pozneje pa je začelo prirejati za pomočnike in trgovce tudi strokovna predavanja. Ali ob tako velikem delu, ki je bilo premagati, in ob nezadostnih gmočnih sredstvih, ki so bila družstvu na razpolago, je kmalu dozorelo spoznanje, da more le poseben denarni zavod poskrbeti za potrebna sredstva ne le za vzdrževanje omenjenih tečajev za vajence, marveč zlasti tudi za redno slovensko trgovsko šolo v najvažnejšem trgovskem mestu na slovenskem ozemlju v Trstu. In sad tega dvojnega spoznanja je bilo rojstvo sedaj petletne „Trgovsko-obrtne zadruge“, ki je vedno imela pred očmi svoj dvojni namen — podpiranje domače trgovine in obrti in pa — ustanovitev redne trgovske šole. V koliko je bila Zadruga potrebna za narodno gospodarstvo, naj pokaže sledeči pregled v številkah. — Promet v letu 1906 je znašal 1.274.484-81 K, čisti dobiček pa 1.071-36 K, hranilni vlog ob koncu leta je bilo 238.972-80 K, število zadržnikov 374. — Promet l. 1907 je bil 3.285.426-74 K, čisti dobiček 4.810-42 K, stanje hranilnih vlog pa 434.719-02 K, število zadržnikov 659. — Promet l. 1908 je narasel na 5.604.738-11

K, dobička pa je bilo 8.648-32 K, stanje hranilnih vlog 846.466-13 K, število zadržnikov 951. — Promet leta 1909 je znašal 6.914.917-05 K, čisti dobiček 12.965-48 K, stanje hranilnih vlog 1.008.134-94 K, število zadržnikov 1161. — Promet l. 1910 je bil 7.523.927-23 K, čisti dobiček 17.915-46 K, stanje hranilnih vlog 1.226.595-86 K, število zadržnikov 1389. — Promet do vštete 15. aprila t. l. znaša 1.894.650-24 K, ves promet v teku prvih petih let torej 26.498.243-91 K, imenovanega dne je štela Zadruga 1460 zadržnikov. Stanje obeh rezervnih zakladov pa je bilo po posameznih letih v skupnih številih sledeče: 1906. leta 2.425-26 K, 1907. l. 6491-66 K, 1908. l. 13.609-77 K, 1909. l. 26.586-45 K in 1910. l. 42.068-53 K. Ta znesek je bil nekako merilo o gospodarstvu Zadrugi kot taki v prilog; seveda ne smemo pozabiti, da tihi precejšnja rezerva tudi v vrednosti obeh zadržniških hiš, ki ji je kupilo načelstvo in nadzorstvo dne 25. junija l. 1908., t. j. hiša ul. Stadion št. 21 in hiša ul. Acquedotto št. 20. Nakup imenovanih poslopij se mora šteti s čisto gospodarskega stališča imenovati jako srečno dejanje, še večjo vrednost pa dobi imenovana kupčija, ako pomislimo, da je s tem ustreglo kočljivi in velenjavi kulturni potrebi Slovencev v Trstu, namreč šolski.

V zadržni hiši v ul. Acquedotto je namreč že doslej nastanjenih devet razredov treh slovenskih šol, in sicer štirje razredi samostojne dekliške šole, trije vsopredni razredi šentjakobske deške šole in dva razreda Slovenske trgovske šole, ki se je otvorila meseca oktobra minulega leta. S tem je „Trgovsko-obrtne zadruge“, s požitvalno pripomočjo Tržaške posojilnice in hranilnice ter Jadranske banke seveda, uresničila tudi svoj drugi, to je kulturni cilj, ki ga je imela pred očmi že od prvega začetka. V ta namen je Zadruga v prvih petih letih svojega obstanka odkazala 11.500 K v gotovini, ugodnosti pa, ki jih šola uživa na stanarini in v drugih ozirih, se pri tem niti ne štejejo. Razun tega je zavod po svojih močeh vedno rad podpiral tudi druga kulturna podjetja in društva ter jim naklinal primerne podpore. Kot važno gospodarsko, še bolj pa kulturno-vzgojevalno sredstvo se je izkazalo štedenje, ki ga je Zadruga sistematično začela gojiti zlasti med mladino, posebno šolsko, s tem, da posojuje domače hranilnice ali pušice, katerih ima do zdaj na razpolago že 600 in v prometu nad 500, ki se prav pridno polnijo in praznijo. Pri tem gre Zadrugi na roko zlasti naše marljivo in napredno učiteljstvo, ki kaže s tem, da je na višku časa in da hoče vedno korakati z duhom časa naprej. Še enega narodno-gospodarskega dogodka ne smemo pozabiti, ki nam je jasen dokaz, kak ugled uživa „Trg.-obrtne zadruge“ in kako resno se trudi ob tem, da bi vselej in povsod bila na korist naši narodni reči. S „Trž.-posojilnico in hranilnico“ ter „Jadransko banko“ tvori „Trgovsko-obrtne zadruge“ konsorcij, ki je kupil krasni biser ob sinji Adrijani, hotel Griljan, ki se ima po posebni delniški družbi izpremeniti v veliko moderno morško kopališče. Po vsem tem treba priznati, da je „Trgovsko-obrtne zadruge“ v Trstu ne samo vršila svojo nalogo tekom prvih petih let svo-

jega obstanka, ampak da je postala neobhodno potreben vogelni kamen pri kulturno-gospodarskem poslopiju, ki ga z umnostjo in z navdušenjem grade vrle vrste naših mož. S to zavestjo v duši naj neustrešena četa okoli „Trgovsko-obrtne zadruge“ pogumno nastopi pot tudi v drugo petletnico, ki bo brez dvoma enako sijajna in polna uspehov. Zadrugi pa kličemo: Rasti in cveti, saj si bila od večjih vrtnarjev vsajena ob ugodnem času spomladnjem, ko vse klije, cvete in zeleni.

Dnevne novice.

Stavka železničarjev v Italiji? Iz Italije poročajo, da je prišlo vprašanje splošne stavke italijanskih železničarjev v ospredje. Ko je končala ministerska kriza, so nastopili železničarji s svojimi zahtevami ter zahtevali od vlade, da se zavzame za iste. Ako vlada tega ne bo storila stavi 29. t. m. ultimatum, v katerem bodo konečno formulirali svoje zahteve. Ako se istih ne bo priznalo, je napovedana generalna stavka.

Obisk kralja Petra pri avstr. cesarju. Iz Belgrada poročajo, da se tam zelo živahno razpravlja o nameravanem obisku kralja Petra pri cesarju Fran Josipu.

Vladne stranke so zelo zadovoljne. — Vendar dan obiska še ni določen. Tozadevna pogajanja so začela med Milovanovićem in Forgachem. Obisk se bo vršil meseca maja in sicer bo cesar sprejel kralja Petra v Budimpešti.

Dalje poroča pa neki berlinski list, da kralj Peter obišče dunajski dvor šele v poznem poletju; tozadevna pogajanja so vspela že daleč. V dunajskih obveščenih krogih pa ni ničesar znano o tem.

Koliko je zdravnikov v Avstriji in kako so razdeljeni. Dr. Oskar Klauber je na podlagi zadnjega ljudskega štetja in izvestij ces. kr. statistične centralne komisije sestavil zanimive podatke o številu in razdelitvi zdravnikov v Avstriji. Glasom teh podatkov je bilo v Avstriji začetkom tega leta 13.202 zdravnikov, nasproti 12.426 koncem dela 1905. Uštetu so tudi vojaški zdravniki. Število zdravnikov se je torej v zadnjih petih letih pomnožilo za 6 in četrt odst. Po statistiki centralne komisije je bilo v Avstriji zdravnikov: leta 1871 - 7091, 1875 7488, 1880 - 7552, 1885 - 7183, 1890 - 7384, 1895 - 8891, 1900 - 10.558, 1905 - 11.704. Od leta 1880 do 1887 se je število manjšalo, od leta 1888 naprej se pa vedno množilo. Dočim se je od leta 1890 do 1900 prebivalstvo pomnožilo za 9-4 odst., se je število zdravnikov v enaki dobi pomnožilo za 41-8 odst., od leta 1900 do 1910 zopet za 18-2 odst., od leta 1887 skupno za 76 odst. Te za vso državo proračunene številke se bistveno razločujejo v posamičnih deželah. Sedaj je zdravnikov v Avstriji: Na Niže-Avstrijskem 3839, za enega zdravnika prihaja 940 prebivalcev; na Gorenjem Avstrijskem 402 zdravnikov, na enega zdravnika prihaja 2110 prebivalcev; v Solnogradu 146 zdravnikov, na enega zdravnika 1510 prebivalcev, na Štajerskem 750 zdravnikov, na enega zdravnika 1930 prebivalcev; na Koroškem 165 zdravnikov, na enega zdravnika 2290 prebivalcev; na Kranjskem 115 zdravnikov, na enega zdravnika 4570 prebivalcev;

v Trstu 225 zdravnikov, na enega zdravnika 1010 prebivalcev, na Goriškem 72 zdravnikov, na enega zdravnika 3490 prebivalcev; v Istri 182 zdravnikov, na enega zdravnika 2090 prebivalcev; na Tirolskem 661 zdravnikov, na enega zdravnika 1390 prebivalcev; na Predaleiskem 69 zdravnikov, na enega zdravnika 2130 prebivalcev; na Češkem 3264 zdravnikov, na enega zdravnika 2560 prebivalcev; v Šleziji 264 zdravnikov, na enega zdravnika 2930 prebivalcev; v Galiciji 1675 zdravnikov, na enega zdravnika 4860 prebivalcev; v Dalmaciji 176 zdravnikov, na enega zdravnika 3600 prebivalcev. Dunaj sam ima več nego četrtino vseh zdravnikov Avstrije. Prav tako je mnogo zdravnikov v glavnih in vseučilišnih mestih, zdraviliščih itd.

Zenskih zdravnikov je bilo 80, to je šest na tisoč. Kako hitro raste njih število, se vidi iz tega, da je bilo leta 1905 le 5, leta 1908 že 34, ki so bile prijavljene k praksi. Od sedanjih 80 zdravnic jih prakticira 39 na Dunaju, 13 v Lvovu, 10 v Krakovu, 8 v Pragi in predmestjih, 2 v Badenju pri Dunaju in po 1 v Celovcu, Trstu, Frančiškovi varih, Karlovi varih, Plznskih Marijinih varih, Libercah, Brnu in Kolomeji.

Ustaja v Albaniji. Poročevalec „Budapesti Hirlapa“ javlja iz Cetinja: Ustaši dobivajo zmago na zmago nad Turki in turška zmaga pri Kastrati je Turkom privedla velike izgube. Pri Tuzi sta bili dve turški pehotni stotnji skoro popolnoma uničeni. Albanska plemena so se združila, da bi šli proti Skadru in tam zavzeli mesto in arzenal. Iz črnogorskih višav se sliši neprenehoma streljanje topov.

V Skadru vlada panika. Trgovine so zaprte in meščanstvo zapuščta mesto, v katerem je le še malo vojaštva. — Prevladuje strah, da pade Skadar v roke ustašev.

Iz Prištine pa se javlja: Vojne priprave vlade v novopazarskem sandžaku kažejo na to, da računa vlada tudi z ustajo v Sandžaku.

Kmečki dolgovi. Na kmečkih posestvih je v Avstriji okoli šest tisoč milijonov dolga. Če računamo le 5 odst., znašajo obresti od tega dolga 300 milijonov kron. Na Kranjskem je vključenih nad 100 milj. na kmečkih posestvih.

Cesar Viljem obišče papeža? Dunajska „Reichspost“ je zvedela, da obišče cesar Viljem prihodnje leto papeža. Cesar je naložil nemškemu odposlancu pri Vatikanu, naj o tej stvari nameri obvesti papeža in državne tajnika Merry del Vala. Ta nalog je baje dospel Vatikanu malo pred prihodom nemškega prestolonaslednika v Rim.

XXII. Evharistični kongres se sestane v drugi polovici meseca junija t. l. v Madridu. Prihodnje leto se bo kongres vršil na Dunaju.

Prihodnja portugalska zbornica. Iz Lizbone: Nova zbornica konstituenta bo obstojala iz 235 poslancev. Vodstvo republikanske stranke je izdalo volilni progias, v katerem je opisana revolucija v vseh podrobnostih, ob enem je na kratko očitran bivši monarhični režim, ki je povzročil republiko.

Letošnji kongres čeških katolikov se bo vršil v Olomucu in sicer od 12. do 15. avgusta t. l.

PODLISTEK.

Udovica.

Povest iz 18. stoletja. — Napisal I. E. Tomič. Poslov. Štefan Klavs.

Uboga Jelena ni vedela, kaj se snuje zoper njo. Sestra Judita je morala že radi ozira na svoj red objubiti Giti, da bo poskušala pripraviti Jeleno, da izpolni obljubo devišstva, a ni se mogla odločiti, da govori z njo zadnjo besedo. Zdelo se je nedostojno, da prikriva pred Jeleno, kar se nje tiče, in da mora z njo neodkrito postopati, samo da ustreže želji njene matere. A ker je že dala besedo, poskusi vendar, da bo vsaj videla, kaj misli Jelena o materinem načrtu.

„Čuješ Jelena!“ je vprašala Judita nagloma... Ali si kedaj mislila na to, da bi postala nuna?“

„V resnici še nikdar. Saj dobro veš, kakšne misli imam v glavi. Hočem še živeti.“

„A recimo, da on umre, ali pa da oženi drugo?“

„To se gotovo ne zgodi,“ je rekla Jelena z otroško skrbnostjo.

„Ali si smešna, draga Jelena!“ je pristavila Judita. „Vse se more zgoditi, torej

tudi to, da umrje, ali da drugo vzame. Kaj potem?“

„O tem nisem še premišljevala, a nuna ne mislim postati...“

„Pa si tako rada pri meni. Bilo bi nama tako lepo,“ je dejala Judita z največjo prisiljenostjo.

„Ah, moja draga, to je vse kaj drugega!“ je odvrnila Jelena. „Rada sam pri tebi, ker me ti izmed vseh žensk, kar jih poznam, najboljšo razumeš in tudi tolažiš. Druge sestre mi niso tako prijazne, kakor si ti. Če ti umrješ, kaj naj počnem v samostanu? Ne, nisem jaz za nuno!“

„Tudi meni se zdi,“ je pomislila Judita z blagim nasmehom ter prenehala govoriti o tej stvari z Jeleno.

Predstojnica je zelo oprezno postopala, da pridobi Jeleno za Giti načrt. Dobro je vedela, da jej ne sme takoj povedati, kaj želi od nje, ker bi to vse pokvarilo. Radi tega je od daleč pričela, da ni mogla Jelena niti slutiti ne, zakaj se predstojnica v novejšem času vedno bolj in bolj zanima za njo.

Jelena je dobivala knjiga za čitanje o življenju svetnikov; ravno v poglavju o življenju svete Klare jej je predstojnica tolmačila krasno nalogo tega reda. Vse nune so dobile nalog, da čim lepše in uljudneje postopajo z Jeleno, katerim je povedala zaupno, da jo je gotovo Bog poslal med samostansko zidovje, da postane še kras redu.

Pobožne sestre niso zapazile na Jeleni nikakih znakov, po katerih bi se moglo soditi, da postane nuna; nasprotno, so bile prepričane, da Jelena ni ustvarjena za nuno, da njeno vedenje v samostanu je ravno tako svobodno in posvetno, kakor isti dan, ko je prišla k njim. Sodile so tako, a morale so se pokoravati predstojnici, ki najboljšo ve in zna, kaj dela.

V tem času se je raznesel glas po Zagrebu, da bo v kratkem svečano posvečenje glavnega oltarja v kapeli sv. Ksaverija. Pater Percajič se je odločil, na ta dan povečati dobrotnico njihovega kolegija. Oltar, ki je bil narejen z denarjem Magdičeve udove, je bil ukusno in krasno izdelan. Delali so ga nekaj mesecev, in ko je bil gotov, je odločil pater, da se posvetitev izvrši na dan sv. Alojzija, zaščitnika mladine.

K temu slavlju so bili povabljeni vsi odlični; župniki v okolici Zagreba so naznanili ljudstvu, da bo posvečen nov altar v cerkvi sv. Ksaverija. Silna množica se je zbrala v cerkvi. Na dan sv. Alojzija je bil napočil krasen dan, da se lepšega ne more želeti. Vsa prostrana cerkev je bila natlačeno polna pobožnega in radovednega ljudstva. V kapelo samo je mogel samo mal del onih, ki so bili povabljeni. Največ so bili notri ugledni beljari in njihove soproje in odličnejši meščani, dočim so bili kmetje veseli, da so mogli slišati pridigo in mašo pri

odprtih vratih. Na koro so zavzele mesto nune sv. Klare, a okoli glavnega oltarja drugi zagrebški redovi in duhovništvo.

Na desni strani oltarja je bil vzvišen prostor s klečalnikom, kjer je klečala Gita v svetlo-rožasti obleki, moleč Boga iz molitvenika, od katerega ni povzdignila oči, kakor človek, ki ve, da so uprti vsi pogledi nanj in da govore vsi o njem.

Nad Gitiño glavo je nekaj viselo, gotovo slika, ki je bila zatrta. Odlični povabljeni so vedeli, da je to za spomin dobrotnic od kolegija, ali kakšen, tega ni vedel nihče. Slika je bila izvršena strogo tajno v samostanu, pa so bili radovedni, kaj prikazuje slika.

Svečanost posvetitve oltarja je bila izvršena, na kar je sledila propoved o dobrih delih in o dobrotnicah, ki je naklonila tako velikodušen dar.

Na znak patra je bilo spuščeno zagrnjalo s slike; vsi so uprli oči v sliko. Ne ve se, če je Gita vedela, kaj predstavlja slika, vendar so opazili, da je sklonila glavo nad molitvenik in si zakrila obličje s knjigo. Gledali so sedaj Gito, sedaj sliko, ki je predočevala sv. Margareto, udovino patrono. Niže spodaj je bil naslikan glavni oltar, pred katerim kleči pater rektor, ter dviga zahvalno svoje oči proti sv. Margareti. (Ta slika še danes visi v cerkvi sv. Ksaverija na desni strani uroda v sredini cerkve.)

(Pride še.)

Domače vesti.

Politično društvo „Edinost“ ima od borovo sejo v sredo 19. t. m. ob 3. uri popoldne v „Slovanski čitalnici“.

Iz politične službe. Okrajni komisar dr. Josip Mosettig v Gradiški je pridružen namestništvu v Trstu, namestniški koncipist dr. Alojz Strasser v Poreču okr. glavarstvu v Gradiški in namestniški koncipist dr. Vladimir Adamkiewicz v Trstu okrajnemu glavarstvu v Poreču.

Iz sodne službe. Sodni praktikant Anton Mrakovčič je imenovan avskultantom.

Laskavo priznanje. Pod naslovom „Potreba obrambe“ prinaša sobotni „Independent“ članek, ki mu vsebina pomenja najlepše priznanje slovenskemu kulturnemu stremeljenju v Trstu. „Independent“ pripoveduje namreč:

Občinskemu tehničnemu uradu je bil te dni predložen načrt za novo šolsko poslopje družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu. Gre tu za šolsko poslopje, ki toliko po svojih dimenzijah in svoji prostornosti, kolikor po vnanjih dekoracijah, a posebno po podrobnostih notranje uredbe, kakor jo zahtevajo higijena, praksa in moderna pedagogika in didaktika, ne bo le vrstnica z drugimi velikimi šolami naše občine, marveč bo enaka, ako ne prekosi celo najnovejšo občinsko šolo v ulici Ruggero Manna, ki je po svoji velikosti in lepoti prva!

Na tem laskavem priznanju, veljavem tem bolj, ker prihaja iz sovražnikovih ust, moramo avktorju načrtov za naše nove šolsko poslopje, g. inženirju Costaperaria, najtopleje čestitati.

Za priznanjem — sovražna tendenca! Tu gori smo zabeležili laskavo priznanje, ki je je napisal najradikalnejši tržaški italijanski list načrtom za novo šolsko poslopje družbe sv. Cirila in Metoda. S tem je „Independent“ pripoznal — četudi nerad — naša plemenita stremeljenja na polju narodno-kulturnem.

Ali „Independent“ ni bil „Independent“, če ne bi bil k pripoznanju dodal tudi sovražne tendence. Tendence je v tem, da hoče vzbujati mnenje, da bo naša šola afont proti — občinskemu šolstvu! Kakov nesmisel je to, ako se hoče kulturnemu delu pripisovati sovražstvo proti — — — kulturnemu delu!

„Independent“ govori kakor da gre za novo „tujinsko“ šolo! Ne, dragi „Independent“ — tu ne gre za nikakovo novo šolo, ampak le za novo poslopje stari šoli, ker jej prostori niti od daleč ne zadostajo več ravno zato, ker tako srečno vrši svojo kulturno nalogo, da si pridobiva splošno in vedno več zaupanje starišev in se jej temu primerno od leta do leta in v nepričakovani meri množi število šolo obiskujočih otrok!

Vse kaže, da je strašenje se slovanskimi — praznimi strahovi postalo že pri „Independentu“ blizu zadnji in edini register v njegovih radikalno . . . konfučnih orgeljah.

Tudi iz njegove novice o gradnji našega šolskega poslopja zveni alarmni klic, ki naj sirote Italijane, ki so, žal, glede naših stremeljenj v popolni nevednosti, ker jim nikdo ne govori resnice — spravi v strah in grozo, češ, da gre tu za: scuola straniera la quale per il lavoro di educazione infantile irradierà con maggior vigore e ostinazione l'infiltramento slavo in casa nostra.

Pojte že enkrat k vragu se svojo staro neslano frazo o slovanski infiltraciji v vašo hišo! Z frazo, ki ni le prazna fraza, ampak tudi nesramna laž. Kaka vaša hiša? Mi puščamo vaše hiše pri miru, ker Slovani so prepošteni in — čujte, gospoda pri „Independentu“, ker to velja posebno za vas — premoralni, da bi pragove tujih hiš oskrnjali s sovražnimi nameni. Novo šolsko poslopje bomo gradili za svoje slovenske otroke in ne bomo hodili po otroke v italijanske rodbine, oziroma učilnice! Mi ne silimo čez tuje pragove, ali v hiši, ki je tudi naša hiša, hočemo imeti svoj prostor. A ravno zato, ker se nam ta prostor odreka, si ga hočemo sami zagotoviti z lastnim kulturnim delom!! Capito, sior „Independent“?!

In pa tisto vedno farizejsko javkanje, češ, da vlada podpira slovansko infiltracijo! Da jih ni — že sram tacihi očitnih lažij, ko vendar ves tužni položaj Slovanov v vsem Primorju — in dejstvo, da se morajo z obupnimi silami sami dvigati iz razmerja inferijornosti, prisojene jim ravno od vladnega zistema, govori, da, kričita, da gospoda Italijani — lažejo! Če pa se v zadnjem času tu pa tam, ko je krivica prekriceča, dogajajo slučajji (ki pa so sila redki), da vlada ne more drugače, nego da poseza vmes k naši šolski zahtevi v prilog — pa naj le gospoda italijanski oligarhi izprašajo najprej svojo grešno vest, ki jim (ako ni že prekosmata in zakrknjena) odgovori, da so temu le oni sami krivi. Če bi n. pr. deželni odbor istrski na polju šolstva postopal po principu enakopravnosti in enake pravičnosti do obeh narodnosti — in če ne bi tržaška občina s takim fanatizmom in tako zagriženostjo tisočim slovenskim otrok odrekala šolo gazeč šolske zakone države in zakone človeške civilizacije, če bi Italijani — z eno besedo — vršili nasproti Slovanom svojo dolžnost po zahtevi zakonov, civilizacije in humanitete, potem bi je gotovo ne bilo av-

strijske vlade, ki bi hotela podpirati — slovansko infiltracijo.

Stvar je torej jednostavna: pravični naj postanejo, pa bo vse v redu in nič več jim ne bo treba lamentirati radi „slovanske infiltracije“ in radi podpor, ki da jih ta dobi od vlade!

Naravnost zastrmeli pa smo na tem-le alarmnem klicu „Independenta“: „Večleten boj postaja odkrit, srdit, odločen, ker so Slovani začeli nastopati proti Italijanom z orožjem Istega kova — v sredi mesta ustanovljajo šolo in se stavlajo se svojim delom ob stran Italijanov, ki dajajo življenju mesta svoje obljube!“

Ko smo to prečitali, smo res zastrmeli in se vprašali, da-li se ti ljudje pri „Independentu“ sploh še zavedajo tega, kar govorijo in pišejo?! Postali da smo nevarni, ker smo jeli rabiti isto orožje kakor Italijani, ker smo začeli — ustanovljati šole, širiti kulturo!! Ali mož pri „Independentu“ res ni nič slutiti, da je s tem napisal najžalostnejše spričevalo italijanskemu kulturnemu delu, moči italijanske kulture! Kajti: kaka kultura naj bi bila to, ki ne more trpeti druge kulture poleg sebe, ki ne more prenašati sosedove luči in ki more živeti le, ako je tema okolo nje?! Kričanje, da slovenska šola pomenja nevarnost za obstanek italijanske individualnosti in italijanske kulture, pomenja tako kruto žaljenje za — Italijane, da bi morali le ti s poleni in gorjčami navaliti na uredništva a la . . . „Independenta“!

Sestanek volilcev IV. mestnega okraja. V sredo, dne 19. aprila t. l. ob 8 in pol zvečer vršil bo sešatek slovenskih volilcev IV. mestnega okraja v gostilni g. Ivana Perhava (ne v gostilni g. Erjavca) nasproti železničarskih hiš v ulici Giov. Rinaldo Carli št. 10, v četrtek pa ob isti uri v gostilni „Economio“ ulica Economio.

Okoliščani: z rojanskega predmestja so vabljeni k sestanku zaupnikov, ki bo v sredo zvečer ob 8. uri, v prostorih „konsumnega društva“ v Rojanu.

Ker bodo na dnevnem redu jako važni pogovori, pričakuje se velike udeležbe.

Slavnost 1. majnika. Slovenski delavci iz mesta in okolice! Kakor vsako leto, pozivljamo Vas tudi letos na čim slovesnejšo proslavitev 1. majnika! Zopet se približuje dan, znamenje onih postulatov, za katere se Vi borite skupno z delavstvom celega sveta. A ta dan zadobiva posebno važnost letos, ko Vam je treba pokazati pred vsem svetom, da stopite zvesto na strani NDO, da hočete tudi naprej složno in neupolljivo korakati pod zastavo NDO.

Delavci! Dočim se Vam objavi v prihodnjih dneh natančen vspeled slavnosti, poučujemo svoj klic: Pripravite se na dostojno proslavitev Vašega praznika! Prihitite v čim večjem številu na prireditve NDO o priliki 1. majnika! Odbor NDO.

Koncert Huberman. Slavni poljski violonist Bronislav Huberman koncentira v petek 21. aprila v dvorani filharmonično-dramatične družbe skupno s pianistom L. Spielmannom.

Velikonočne procesije. Ob krasnem spomladanskem vremenu so se v soboto zvečer in v nedeljo jutraj vršile velikonočne procesije v mestnih in predmestnih cerkvah. Udeležba je bila povsod velika, zlasti v soboto ob 6 in pol uri zvečer pri sv. Justu, kjer je vodil procesijo škof mons. dr. Adrej Karlin. Procesije se je udeležila tudi ena stotinja 97. pešpolka s polkovno godbo.

Koncert „Šentjakobske Čitalnice“ se je vršil včeraj zvečer ob častni udeležbi in z lepim uspehom. Obširnejše poročilo sledi.

Koncert trž. pod. Glasbene Matice. Naša glasbena podružnica priredi v soboto 29. aprila v gledališki dvorani „Narodnega doma“ svoj letošnji sklepni koncert. Na tem koncertu nastopita moški in ženski zbor s krasnimi pevskimi točkami a capella in s spremljevanjem orkestra. Nastopi tudi priljubljena naša solo-pevka gosp. Mira Costaperaria z nekaterimi solo-točkami s spremljevanjem orkestra in klavirja. — Slednjič bo izvajal splošno priznani popolni orkester 97. pešpolka pod vodstvom kapelnika g. Teplyja nekaj veličastnih, umetniško-izbranih simfončnih točk.

Podrobneje podatke prinesemo pravočasno; a že iz teh splošnih navideb je razvideti, da bo ta koncert vrlo zanimiv, raznovrsten in privlačen, kakor so bili dosedaj sploh koncerti naše podružnice „Glasbene Matice“. Disciplinirani moški in mešani zbor, ljubko in umetniško-vznešeno solopetje naše priznane solistinje ter veličastne in fascinujoče orkestralne točke pod točnim vodstvom umetniško-čutečega kapelnika nam jamčijo to. Zato priporočamo že sedaj sl. občinstvu, da pravočasno razpolaga z večerom 29. aprila.

Izvrševati volilno pravico, je moralna dolžnost vsakega Slovanca! Pazite, da ne zgubite te pravice! To pravico izgubite, ako ne boste vpisani v volilni imenik in ne boste reklamirali, da se Vas vpiše. — Zatore Slovinci! Pripravite se na reklamacije!

Obadva velikonočna praznika je bilo krasno spomladansko vreme. Zato so bile tudi oba dnevi mestne ulice in obrežja zelo živahne. Polna izletnikov je bila tudi

bližnja in daljna okolica. Tudi vlaki so oba dni vozili polno izletnikov.

Tujski promet v Trstu. Glasom te dni priobčene statistike je v minolem letu obiskalo Trst 74.022 tujcev; leta 1909 nekoliko več, to je 72.160. Največ jih je došlo iz Niže Avstrijskega, to je 15.772 (nasproti 16.706 leta 1909); iz Štajerske jih je prišlo 2137 (2316), iz Koroške 2060 (2194) iz Kranjske 2084 (2226). Iz Ogrske jih je došlo 5262, iz Nemčije 4341, Italije 6561 oseb. Iz Amerike jih je bilo 1496 (nasproti 1139 leta 1909), iz Afrike 31, iz Azije 60 in iz Avstralije 3. V zadnjih štirih letih je obiskalo Trst skupno 273.150 tujcev.

Vprašanje in odgovori.

Neveden v B. Omenjeno podjetje je v zvezi z označeno banko. Srečke imajo danes sledeči kurz: Italijanski rudeči križ 70 lir, bazilika srečka 46 kron, srbske tobačne srečke 36 kron, ogrski rudeči križ 59-50. Podjetje je solidno, a če Vam pogoji konvenirajo, je Vaša zadeva. Kurz v tem času lahko pade ali zraste. Riziko je na vaši strani vedno večji, nego na strani banke.

Gorjan. Poizvemo.

Tržaška mala kronika.

Poskušeni samomori. Neka 16-letna Klara Benedetto, je predsinočnem v samomornilno svrhu zavžila neki strup.

V isti noči je 21-letna uradnica Ema Urban, stanujoča v ulici Antonio Canova št. 13 izpila tudi strup. Obe sta si skušali vzeti življenje baje radi nesrečne ljubezni.

Neža Arbeiter, stara 36 let, stanujoča v ulici Concordia št. 5, si je z nožem zadala rano na levi roki, konečno je Ema Fatti, stanujoča v ulici Beccherie št. 11 v svoji sobici odprla plinovo svetilko in se hotela tako zadušiti.

Nasilni Romagnoli. — Bozzi Ciriello, star 23 let iz Riminija, mornar na italijanski jadrnici „Marianna“, Viljem Tanni, star 24 let, isto iz Riminija, mornar na italijanski jadrnici „Augusta“ in Orest Bergamotti, isto tako Romanjol so se predsinočnem v Rossinijevi ulici drli na vse grlo. Redar jih je posvaril, naj ne upijejo, ali Bergamotti se ni zmenil za redarjev opomin in je celo arogantno odgovoril ter se drl še nadalje. Tedaj ga je pa redar proglasil aretiranim. Oba njegova goriomenjena tovariša sta se vrgla na redarja in hotela osvoboditi svojega tovariša ali redar je tudi njiju aretirat.

Poskušena žepna tatvina. — Minolo noč ob 3 popoldni jo neki redar videl skozi okno kavarne „All' Europa felice“ kako je neki človek hotel okraati nekega Nemca, ki je zaspal v kavarni, ker je bil precej „v rožah“. Redar je vstopil v kavarno, ter aretirat tata. Bil je to 26-letni voznik Anton Bazzanin, stanujoč v ljudskem prenočišču ulica Gaspare Gozzi. On se je upiral aretaciji. Šele ko so prišli še drugi redarji, je bilo možno ga nadvladati. Mož je tudi grozil redarju, ki ga je aretirat: „Ako bom čepel kak mesec, vas stane to življenje!“

Prepovedana ljubezen in stilet. — 48-letni dninar Pavel Dorigo iz Reggie Calabria, stanujoč na Belvederju št. 65 je živel skupaj z Agato Serenti, ki je za hrbtom Dorige imela ljubavno razmerje z 28-letnim dninarjem Alojzijem Pierillem iz Garche pri Versalju na Francoskem.

Včeraj predpopoldne ob 9. uri je bil Pierilli na stanovanju Dorige, ko je ta, ki je bil med tem že začel sumiti, da ga njegova priležna goljufa s Francozom, prišel domov. Kalabrež, katerega je premagalo ljubosumnje, je pozval Francoza na „dvoboj“ na prostem. Francoz si to ni pustil dvakrat reči. Podala sta se oba na cesto, kjer se je Dorigo, ne da bi čakal na to, da se Francoz postavi v bran, vrgel v tega, ter ga z običajnim orožjem te vrste ljudi težko ranil v spodnjem delu telesa.

Pierilli se je, krvaveč, zgrudil na tla, mejtem ko se je Doriga mirno oddaljil. A storil je le par korakov, ko je bil aretirat. Pierillo so spravili v bolnišnico, kjer pa ni ostal, ter je izjavil, da se bo zdravil rajši doma.

Ker je hotel iztrgati iz rok redarjev eno žensko. — 25-letni dninar Just S. iz Škednja št. 253, je bil minoli večer aretirat, ker je hotel redarjem iztrgati iz rok neko Marijo Sumbarac, ki je bila aretirana, ker je izgnana iz Trsta.

Ranjen v pretepu. Predsinočnem po 11. uri se je v ulici Sv. Filipa dninar Vid Albergo, star 21 let, stanujoč v ulici Riborgo 27, spril z nekim človekom. Le ta ga je v pretepu precej hudo ranil na hrbtu in na vratu. Albergo so morali prepeljati v bolnišnico, ranilec je pa pobegnil, tako, da ga niso mogli aretirati.

Žepni tat aretiran. Predsinočnem ob 11.45 je v ulici sv. Filipa kotlar Vital Lonzar, star 18 let, iz Kopra, stanujoč v ulici Riborgo št. 7, ko se je nahajal v družbi s svojimi tovariši, utaknil v žep uro iz kovine s srebrno verižico. To uro z verižico je eden izmed družbe, ki pa je ostal nepoznan, strgal s telovnika oglarju Jakobu Votovac, stan. v ulici Sv. Cilina 401 in potem zbežal. Ko je oškodovanec tekel za njim, je tat vrgel ukradeno uro proč, ali vendar ga je dohitel neki redar in ga aretirat.

Koledar in vreme. Danes: Apolonij, muč. — Jutri: Leon IX. pap.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 16.° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

FENICE. V nedeljo je tu pričelo gostovanje nemške operetne družbe, ki razpolaga z jako boljšim ensemblom nego lansko leto, zlasti glede tenorja in operetne pevke. Danes se vprizori Léharjeva opereta „Grof Luksemburg“.

EDEN. Varijetetna predstava z novim, zanimivim vspeledom.

Društvene vesti.

Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov. Gospode odbornike prosim, da bi prišli k redni odborovi seji v sredo 19. t. m. ob določeni uri. Ns dnevnem redu je zelo važna točka. Predsednik.

Podružnica „Glasbene Matice“. Danes zvečer ob 8. uri vaja za mešani zbor.

Klub dramatičnih diletantov na Proseku uprizori dne 23. aprila t. m. na belo nedeljo „Zimsko solnce“ sliko iz isterškega življenja v štirih dejanjih.

Nar. del. organizacija.

Izobraževalni odsek NDO naznanja, da priredi tekoči teden dve predavanji in sicer v četrtek 20. t. m. o predmetu: „Delo in kapital“. — Predava g. Andrej Munič, časnikar. — V soboto 22. t. m. pa bode predaval g. Ivan Zorec o pesniku Simonu Gregorčiču.

Obe predavanji vrše se v dvorani NDO v ul. Lavatoio št. 1, 1. — Vstopnina 10 stot.

Tovariši, vdeležite se teh predavanj v obilnem številu!

Zaupniki NDO so naprošeni, da se vdeležijo važnega sestanka v sredo, dne 27. aprila t. l. ob 7. uri zv. v prostore NDO. Sestanek velja pripravam za proslavitev 1. majnika.

Vesti iz Goriške.

x **Mizarsko zadrugo** v Solkanu prevzame baje ljublj. kreditna banka.

V Kalu se je odprla, ko je dal te dni trgovec A. Leban kopati zemljo za vodnjak v bližini cerkve, vodnjaku primerna globoka in široka podzemeljska jama. Votlina je kakor ustvarjena za nameravani vodnjak. Dno 9 m globoko je trdo in iz močne plasti, na vzhodni strani se nahaja mal vhod gotovo v drugo odprtino. Jama vzbuja veliko zanimanje.

Slavjanski v Gorici — Dne 24. t. m. pride v Gorico slavnoznana družba Slavjanski pod vodstvom Margarete-Slavjanske-Dagrenjev.

x **V gradeškem kopališču** razpisuje dež. odbor 8 prostorov. Prošnje je vlagati do 15. maja t. l.

Kolesarsko društvo „Gorica“ je imelo v soboto dne 8. t. m. svoj XVI. redni občni zbor ob obilni udeležbi. Predsednik g. Drufovka se je zahvalil na udeležbi, ter se je spominjal dolgoletnega člana in odbornika Edvarda Rusjana, ki je dne 9. januarja t. l. s svojim aeroplanom ponesrečil v daljem Belemgradu. — Na to je podal društveni tajnik g. Joško Kuštrin jako natanko sestavljeno poročilo o društvenem delovanju v minulemu letu.

Ravno tako tudi g. Čuk o finančnem stanju društva. — Reditelj g. Sirk je podal poročilo o udeležbi pri izletih. Vsa poročila so bila soglasno vzeta na znanje in odobrena.

Na volitvi odbora je bil izvoljen g. Joško Kerševani predsednikom. — Odbor se je v seji dne 10. t. m. konstituiral tako-le gg.: Franjo Šaunig podpredsednik, Joško Kuštrin tajnik, Elija Čuk blagajnik, Joško Toroš nam. tajnikov, Amilj Klobučar nam. blagajnikov, I. reditelj Slavko Šinigoj, II. reditelj Joško Sirk. Računska pregledovalca dr. Podgornik in dr. Leupušek. — Občni zbor je sklenil, da se pripozna g. Milana Meniga „Jugoslovanskim prvkom za leto 1910“. Odboru se nalaga, da mu odpošlje trak in diplomu.

Pri „raznovrstnostih“ je g. Drufovka predlagal, da se gospici Olgi Kuštrinovi izreče zahvalo za brezplačno in jako fino izdelani napis „Jugoslovanski prvak 1910“. Soglasno vsprejeto.

Nadalje je predlagal, da se društvenemu tajniku g. Kuštrinu izreče zahvalo za njegovo požrtvalnost in agilnost v minulemu letu. Sprejeto. Ker se ni nobeden več oglašil za besedo je gosp. Drufovka zaključil občni zbor.

— **Kolesarsko društvo „Gorica“** priredi v nedeljo dne 30. julija t. l. cestno dirko Kobariid-Tolmin. Dirka bo spojena z veliko veselico.

— **Društvo naproša** vsa bratska društva kakor tudi zasebnike, da blagovole vsa pisma naslovljati na ime društvenega tajnika, Joška Kuštrina Gorica, Gosposka ulica št. 25. I.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani v Devinu.“

Vesti iz Istre.

Tujci v Opatiji. Od 1. januarja do 5. aprila 1911 je obiskalo Opatijo 11.564 oseb; poleg teh 1289 pasantov — skupno 12.853 oseb. — Dne 5. aprila 1911 je bilo navzočih 3831 oseb.

Podaljšanje predkoncesije. — Železniško ministerstvo je Albertu Širola na Reki podaljšalo dano dovoljenje za tehniška predela za malo železnico na državni cesti Učka-Reka-državna cesta, ki se jo ima obratovati z elektriko. Ta mala železnica bi izhajala s pripravnih točk že obstoječe male železnice Matujle-Opatija-Lovran blizu Preleke do deželne meje pri Kantridi. — To podaljšanje je dovoljeno za eno leto pod pogoji, ki so vsebovani v odloku od 25. maja 1910.

Gospodarstvo.

Mlekarski tečaj priredi deželni odbor kranjski v času od 20. aprila do 15. septembra t. l. na zadrugi mlekarni na Vrhniki. V tečaj vsprejme deželni odbor 14 učencev. Vsprejema se učence tudi iz vseh drugih dežel.

Razne vesti.

Velik zaklad izkopen. — Iz Buenos Ayresa poročajo, da so povsem siromašni francoski izseljenci našli pri kopanju starin velik zaklad, ki obstoja iz španskega denarja v zlatu. Najdeni zaklad je vreden 7 mil. mark.

Ženska šef policije. Mesto Hunewille v Kansasu ima žensko za policijskega šefa. Pred par tedni je namreč bila izvoljena ženska za župana, ki je takoj imenovala za policijskega šefa neko svojo dobro prijateljico.

Jugoslovanska razstava na Balkanu. Jugoslovansko umetniško društvo „Lada“ priredi prihodnje leto svoji razstavi v Belemgradu in Sofiji, leta 1913. pa na Cetinju.

Izumitelj hlačnega krila, monsieur David, eden šefov velike pariške modne trgovine Bechoff, David & Co., ki je že večkrat iznenadila javnost s svojimi kreacijami in potem ž njimi osvojila svet, se je nedavno temu mudil na Nemškem. O tej priliki je ponosno pripovedoval, kako je prišel do svoje zadnje velike ideje. Na jesen minolega leta vznemirjalo ga je vprašanje, kako je ženski hoditi v bodoče, ako postanejo ozka krila še ožja. „Premišljal sem in premišljal, dokler mi ni nekega dne padlo na pamet hlačno krilo „Jupe culotte“. Tako sem svet obdaroval s to senzacijsko.“

Nenavadna oporoka. V Košicah na Ogrskem je umrl te dni večkratni milijonar dr. Josip Senka, znan kirurg, bivši učenec slavnega Bilrotha. V svoji oporoki je zapustil več stotisoč kron v dobrotelne svrhe. Njegova poslednja želja je, da se izposluje dovoljenje od madjarske vlade, da njegovo truplo sežgo na madjarskem ozemlju. Oporoko je zaključil z besedami: „Finita la comedia“.

Umrli v starosti 120 let. V Kovalu ob rusko-nemški meji je umrl te dni krojač Pinus Gonsiorovski, ki je nedavno dopolnil 120 let. Zapustil je 145 vnukov in pravnukov. Gonsiorovski je delal še zadnje dni pred svojo smrtjo.

Govorice o slučajih kuge v Odesi. Iz Bukarešta 14.: Iz Besarabije dospeli potniki poročajo, da so v Odesi oficijelno ugotovili več slučajev kuge. Romunske zdravstvene oblasti so ukrenili potrebne odredbe.

Na Reki je 17.000 Hrvatov, a ti nimajo nobene ljudske šole. To je nedavno priznal v ogrski državni zbornici sam znani Geza Polonyi, velik protivnik Hrvatov.

106 let stara krčmarica živi v Dolgi vasi pri Kočevju na Kranjskem. Sedaj je poročena že petič. Ko je šla zadnjikrat pred oltar, je bila stara 99 let. Njen mož je star 67 let. Oba zakonska še sama strežeta gostom. Ta ženska utegne biti pač najstarejša krčmarica na svetu.

Število evropskih visokošolcev. Na vseh 125 evropskih vseučiliščih je bilo lanske leto 228.732 slušateljev. Najbolj obiskovano vseučilišče je berlinsko; ima namreč okroglo 14.000 slušateljev. Druga najbolj številna vseučilišča so: pariška, budimpeštanska, dunajska.

Aeroplanska dirka. Koncem meseca maja priredijo aeroplansko dirko Pariz-Rim-Turin. Za prvo etapo: Pariz-Nica je odredjena nagrada 100.000 frankov. Skupna svota nagrad znaša 400.000 frankov.

Ogrska socialno-demokratska stranka je imela te dni v Budimpešti svoj strankin shod. Na zadnjih volitvah je postavila stranka svoje kandidate v več nego 100 okrajev. Socialno-demokratska stranka ima v deželi 310 organizacij, ki so priredile tekom leta nad 3000 shodov in predavanj. Strankino založništvo je lani izdalo knjig in brošur v skupni nakladi 420.000 iztisov. Letakov se je razdelilo 1.200.000. Dohodkov je imela stranka 627.000 K, izdatkov pa 624.000.

Tatinska družba v italijanskem polku. Iz Rima poročajo: V Lucci je po-

veljnik v polku, ki se nahaja tamkaj v posadki, odkril dobro organizirano tatinsko družbo, ki je v vojašnici izvedla razne tatvine. Dva podčastnika in pet vojakov, vsi doma iz Rima, so kradli razne stvari iz polkovnega magazina in jih za neznatno ceno prodajali trgovcem. Vse omenjene vojake so izročili vojnemu sodišču.

Zgorelo 25.000 mark. Iz Berlina javljajo, da je v Bruckenu neki kmet spravil v malem zaboji 25.000 mark papirnatega denarja, a zaboj je skril v peč. Kmet je pripravil denar, da kupi neko večje zemljišče. Nekega dne so njegovi domači, ne sluteči nič hudega, zakurili peč. Kmalu je zgorel tudi zaboj z denarjem in tako je prišel kmet ob 25.000 mark.

Burna preteklost. Rihard Franc Blumenthal je študiral v Gradcu pravo, pozneje je bil policijski pristav v Steyru in se je poročil z Ogerko Zoe Dunkel iz Budimpešte. V Steyru je izvršil uradno poverjenje in je pobegnil v Ameriko, kjer je vstopil v neko tvrdko kot knjigovodja. Njegova žena se je vrnila s svojim otrokom v Budimpešto. V Ameriki se je poročil Blumenthal z neko Nemko, ki jo je pa tudi kmalu zapustil in je vstopil v Monte Carlu kot hotelski tajnik, tam je zopet kradel in pobegnil v London, kjer je živel od goljufije, bil je potem v Hamburgu in Mogunciji kot pustolovec, končno pa je prišel na Dunaj, kjer ga je zgrabila roka pravice. Zagovarjati se je moral pred dunajsko poroto zaradi goljufije, poverbe in tatvine in je bil obsojen na tri leta težke ječe.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš iskreno ljubljeni sin, oziroma brat

EUGEN RAUBAR

po dolgem mučnem trpljenju, previden s svetotajstvi, danes ob 8. uri zvečer mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bo v torek dne 18. aprila ob 4. uri popoldne na domače pokopališče.

PROSEK, dne 16. aprila 1911.

Žalujoči ostali.

Odhajanje in prihajanje vlakov od 1. oktobra naprej.

Časi za prihod, ostroma odhod so naznanjeni po srednjem evropskem času.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta (Piazza della Stazione)

5.48 B preko Červinjana v Benetke, Rim, Milan Videm, Pontebo, Cedad in B do Kormina (Cormona) preko Nabrežine.

6.20 O do Gorice preko Nabrežine.

7.55 B v Ljubljano, Dunaj, Reko, Zagreb, Budimpešto.

8.25 B preko Nabrežine v Kormin, Videm, Milan Rim.

9.00 O preko Kormina v Videm in dalje in O preko Trčica v Červinjan.

9.55 O v Ljubljano, Dunaj, Zagreb, Budimpešto

12.10 O v Kormin in Videm.

12.40 O preko Červinjana v Benetke—Milan.

1.45 O v Ljubljano, Celje, (Zagreb).

4.10 O v Kormin (se zvezo v Ajdovščino) Videm Milan itd.

6.00 O v Ljubljano, Dunaj, Reko.

6.35 B v Ljubljano, Dunaj, Ostende, Reko.

6.50 B preko Červinjana v Benetke, Milan, Rim preko Kormina v Videm.

9.00 B v Kormin in Italijo.

9.30 B v Ljubljano, Dunaj, Zagreb, Budimpešto

9.15 O v Kormin (se zvezo v Červinjan).

11.30 O v Ljubljano, Dunaj, Zagreb, Budimpešto

OB NEDELJAH IN PRAZNIKIH:

2.45 O do Kormina in mejpostaj.

3.55 O do Nabrežine in mejpostaj.

Prihod v Trst.

6.15 O z Dunaja, Budimpešto.

6.30 B z Dunaja, Ljubljane, Ostende in Londo

7.42 O iz Kormina in Červinjana preko Bivia.

8.53 B iz Italije preko Kormina in Nabrežine.

9.25 B z Dunaja, Ljubljane, Zagreba, Budimpešto in Reko.

10.25 O z Dunaja, Ljubljane in Reko.

10.40 B iz Kormina preko Bivia in B iz Italije preko Červinjana.

11.30 O iz Italije preko Kormina in Nabrežine.

2.05 O iz Celja in B iz Ljubljane, Zagreba, Reko

2.30 O iz Italije preko Červinjana in Bivia.

4.30 O iz Vidma, preko Kormina in Bivia.

5.35 O z Dunaja, Budimpešto, Reko, Zagreba.

7.07 O iz Italije preko Červinjana in Nabrežine

7.46 O iz Italije preko Kormina in Nabrežine.

8.35 B iz Italije preko Kormina in Nabrežine.

9.05 B z Dunaja in Budimpešto.

11.00 O Vidma preko Kormina in Bivia in

la Italije preko Červinjana.

OB NEDELJAH IN PRAZNIKIH:

10.35 O iz Nabrežine in mejpostaj.

11.50 O iz Kormina in mejpostaj.

OPAZKE. Masne številke označijo popoldne.

O — osebni vlak; B — brzdovlak.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Mnenje g. dr. Reich-Rohrwig-a

primarija moravske deželne bolnišnice

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Potrjujem, da sem jako zadovoljen z Vašim izdelkom ŽELEZ-NATO KINA-VINO SERRAVALLO (Vino di China Ferruginoso Serravallo) ter ga prepisujem jako rad v slučaju malokrvnosti.

MILAN, 29. septembra 1908.

Dr. REICH-ROHRWIG.

Na obroke! **JAKOB DUBINSKY** Na obroke!
TRST — ulica dell' Olmo št. 1, II. nadstropje — Trst
Velika izbira izgotovljenih oblek za gospode in manufakturnega blaga
ter moške in ženske suknje.
UGODNI POGOJI ZA PLAČILA NA OBROKE. Cene brez konkurence.

Simić & Co. - Trst

ul. S. Anastasio 8-10

OBAVLJA

Agenturske in komisijn. posle
Bavi se s prodajo kolonijalnega blaga in nakupom dež. pridelkov.

Al. Repič - Trst

ulica Madonnina št. 5. 181

Avt. meh. delavnica za upeljavo vode in plina.
Brizgalnice in posebni aparati za preskrbo s pitno vodo na pritisk (brez vsake pripomoči), zaloge za dvorce, zdravilišča, in sploh za kraje, kjer manjka upeljava vode na pritisk. - Prodaja mrežic in cilindrov. - Sprejemajo se vsakovrstna kleparska dela. Delavnica za popravljanje. — Načrti in proračuni na zahtevo po nizkih cenah.

Razstava : pohištva

VEDNO V ZALOGI: moderne in gosposke spalne sobe in jedilnice iz amer. orehovine, hrastovine in mahagonije; pisalne mize in obešalniki za obleke. Prodaja po konkurenčnih cenah. Via Madonna del Mare št. 6
REZBARSKA DELAVNICA.

G. De Vecchi & L. Skerl

nasledniki A. FONDA

Trst, ulica del Bosco št. 17, Trst

zaloga ovsa

klaje in otrobov.

SENO prve vrste po 7 K. Oves Ben po 17 K. Detelja po 7 50. Ograki oves po 18 K. Otrobi „V“ po 15 50 K. — Po 100 kilogramov na malo za razprodajo

Išče se mladeniča - komptuarista za neko trž. špedicijsko podjetje.

Zahteva se, da je dovršil vojaško službo, znanje nemškega, italijanskega in slovenskega jezika ter zmožnost carinarske manipulacije.

Ponudbe pod šifro A. Z. 333 pošto ležeče „Tergesteum“.

Širite EDINOST

Vozno podjetje

Tvrđka Ant. Schepitz

Naročajo se vozovi:

Piazza Stazione št. 5, telefon 1441.

Barkovlje, telefon št. 1023.

„KODAK“

Bogata izbira fot. aparatov vsake vrste.

ZALOGA 396

aparator films, stekla za fotografiranje itd.

glasovite svetovne tvrđke KODAK.

R. BUFFA - Trst, Corso št. 2.

EDINI ZASTOPNIK

GLASOVITE TVRĐKE „LA LUMINOSA“ V GENEVI

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici

Prodajalnica čevljev v Trstu vla Barriera vecchia 38

naznanja P. N. občinstvu v mestu in okolici, da ima vedno v svoji prodajalni VELIKO IZBERO vsakovrstnih čevljev za gospode, gospe in otroke. Dobi se tudi močne čevlje za delavce in težake vsake vrste in lastnega izdelka. Sprejemajo se naročila po meri in tudi vsakovrst. poprave. Zadruga izdeluje čevlje tudi za c. kr. vojno armado v popolno zadovoljstvo.

Goljufija v blagu in izdelovanju je izključena. Priporoča se torej slavnemu občinstvu in okolici v slučaju potrebe, da ne zamude priti v nje prodajalno.

78

Prodajalno v Trstu, vla Bar. vecchia 38

Prodajalno v Trstu, vla Bar. vecchia 38

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4
stot. besedo. Masno tiskane be-
sedice se računajo enkrat več. Naj-
manjša pristojbina znaša 40 stot.
Plača se takoj Inzer. oddelku.

Županstvo v Prvačini vabi svoje
— občinarje, — bivačice najmanj 10 let v Trstu, ki želijo brezplačno
doseči domovinsko pravico tržaško, da se oglašijo
vsako popoldne od 6.—7. ure pri A. Laneve, ka-
renskega zagovornika v Trstu, Scala al Belvedere
št. 4, I. 380

Antončič via Gatteri 43, bivši vratar „Na-
rodne doma“ naznanja slav.
občinstvu, da ima v zalogi vina: kraški teran,
istako in dalmatinsko, pošilja tudi na dom; ob
nem prip. roča tudi svojo jestvinsko prodajalno. 653

Iščejo se zmožni mizarji za stavbena dela.
Ponudbe pod Franc Luvini, Na-
brežina. 664

Albanija in Albanci. Spisal: Niko
vin. A. bansko vprašanje je zopet na dnevnem redu
in dežela v revoluciji. Kogar torej zanima ta
čudna dežela, naj kupi gori omenjeno zanimivo
brošurico, ki se dobi v vseh slov. knjigarnah. 717

Prisni, dober brinjevec se vdbi
Lovru Šibeniku v Šiški pri Ljubljani. 1681

Naš fotograf je Anton Jerkič, Trst,
Via delle Poste 10. — GORICA, gospodarska ulica 7.
Izdelki odlikovani na vseh razstavah. — Le zaupno
k njemu. 315

Franjo Makovec TRST ul. Molin grande
št. 40. Priporoča slav.
občinstvu svojo pekarno in sladničarno, v kateri se
dobi večkrat na dan svež kruh in sladkice. Zaloga
moke in likerov v steklenicah. Sprejemajo se peciva
vsake vrste. Postrežba tudi na dom. 869

ALEKS. FRANC MAYER - TRST
žgalnica kave
TELEFON 1743.
Najboljši vir za dobivanje pešene kave.

„Caffé Goldoni“
Trst, Piazza Carlo Goldoni št. 2
Pijače naravne in prve vrste. Časopisi
in ilustracije. POSTREŽBA TOČNA.
Za obilen obisk se najtopleje priporoča
FRANJO MARINŠEK.

Krojačnica za civiliste in vojake: .
Franjo Polanec
v Trstu, via S. Giacomo (Corso) 6. II. n.
Priporoča se slavemu občinstvu in vojaštvu za vsako-
vrstna dela. Blago prve vrste, delo solidno, cene zmerno.

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez
vsake bolečine
Dr. J. Čermák | **V. Tuscher**
: zobozdravnik : koncesij. zobni tehnik
TRST
ulica dell. Cesarema št. 13. II. n.

ANTON BARUCCA
MIZARSKI MOJSTER
Trst, ulica San Francesco d'Assisi 2.

Specijalist za popraviljanje
roulet na oknih.
Na željo se menjajo pasovi in zmeti.
Jamči za popolno delo in se ne boji konkurence.

TEODOR KORN
Trst, ul. Miramar št. 65
Stavbeni in galanterijski klepar. —
Pokrivač streh vsake vrste.
SPREJEMAJO SE VSAKOVRSNA
DELA IN POPRAVE
PO NIZKIH CENAH.
: Delo dobro in z jamčenjem. :
Telef. 25-26. □ Poslovodja: Franjo Jenko.

Gostilna „Pri Adriji“
Trattoria „ALL' ADRIA“.

Podpisani naznanjam slavemu občinstvu, da sem
odprl gori imenovano gostilno v BARKOVILJAH
na obrežju št. 132. Točim samo pristna do-
mača vina in prodajam: Belo in črno po 1.04
liter, Dreherjevo pivo v stekli. po 58 st. liter.
Dobi se tudi vino spumanti po 2.40 steklenica.
Marala in vsakovrstni likerji. Kuhinja je vedno
preskrbljena z gorkimi in miznimi jedili.
Za obilen obisk se toplo priporoča z geslom:
SVOJI K SVOJIM! Vekoslav Kocijančič.

Bogomil Pino
bivši urar v Sežani
: ima svojo novo
prodajalno
UR
v TRSTU ul.
Vine. Bellini
št. 13 ..
nasproti cerk.
sv. Ant. nov.
VERIŽICE
po tov. cenah

V najem se oddajo bicikli
Zaloga dvokoles
in šivalnih strojev rabljenih po zelo
nizki ceni in tudi na obroke.
TRST, Via Scorzeria št. 12
V. Osvaldella 501
Ob nedeljah in praznikih odprto do 4. pop.

Pozor! Pozor! Pozor!
Slovenci v mestu in na deželi, ki rabite
čevlje, obrnite se na mojo
TRGOVINO
kjer jih imam dovolj in vsake vrste. Trst,
ulica Arcata št. 19. — Cena od 2—20 K.
Za obilen obisk se priporoča
MATIJA PAHOR. 568

Podpisani nov lastnik naznanja, da
je odprl
mesnico
v Trstu, ul. Giovanni Boccaccio št. 6
dobro preskrbljeno z domačim in graškim
mesom prve vrste, kakor tudi z teletino,
jančkom, perutnino in skopičem iz Štajer-
skega I. vrste in po cenah brez konkurence.
Guido Gabrielsich, lastnik

Antonio Dobner
— urar in zlatar —
sodni izvedenec
se je preselil v ul. DELLE
POSTE 3 vogal Torre bian-
ca (TOBAKARNA)
Sprejema vsakovrstne po-
prave PO ZMERNIH CE-
NAH Z JAMSTVOM.

TRVDKA
Adolf Kostoris
skladišče oblek za moške in dečke
Trst, Via S. Giovanni 16, I.
TELEFON 251 Rom. II.
(zaraven restavracije „Cooperativa“ ex Haeker)
Prodaja na mesečne ali teden. obroke
obleke in površnike za moške
perilo itd po dogovornih cenah.
POZOR! Skladišče ni v pritličju, ampak v I. nad.

TRATTORIA
„All' Antica Pompei“
Trst, Piazza Carlo Goldoni 4
Priporoča se slavemu občinstvu. — Toči se izvrstno
vino: teran, istrsko, furlansko in belo. Šteinfeldsko
pivo. Domača kuhinja z raznovrstnimi miznimi in
gorkimi jedili. — Za obilen obisk se toplo priporoča
FRANJO MARINŠEK.

Restaurant :: Würschinger
— (ex Leon d'oro) —
Trst, ulica Stadion št. 10.
Najboljše priporočen. — Dunajska kuhinja. — Ia
Dreherjevo pivo. — Pristna vina. — Dobra postrežba.
Senčnat vr. — NAVADNE CENE.
Vsako nedeljo vojaški koncert. — Vstop prost.
Začetek ob 7. uri in pol.
Klubove sobe se oddajo za društva. — Abonameut
na hrano dnevno K 1.50 in 2.—.

Edina slovenska
knjigovoznica
ANTON REPENŠEK, Trst, ul. Cecilia 9
Izdeluje vsakovrstna knjigovozna priprava
in fina dela PO KONKURENČNIH CENAH.

Zaloga belega in črnega
vina
JOSIP PERTOT
Barkovlje - Trst. 225

**Dobroznana manu-
faktura: trgovina**
T. Freiseiss v TRSTU — ulica
delle Poste št. 5
ima za pomladansko in let o sezono
na razpolago volneno blago, mešano in enobarvno vseh vrst, angleški zefir za moške srajce in
in bluze. Navadni zefir od stot. 36 dalje. Velik izbor perkala, batista, satin v najnovejših risbah,
panama v vseh barvah, gladek in s črtami, perilo na meter in izgotovljeno za moške in ženske
vse vrste majic, nogavic, rokavic, modrecev, pasov itd. po priznani nizkih cenah.

Novo pogrebno podjetje v Trstu
Corso št. 49 (vogal Piazza C. Goldoni) Telefon 1402
Popolnoma preskrbljeno z vso potrebno opravo za izvršitev
pogrebov vsakerega razreda. Ima na izbero monumentalne
voze s steklom in električno razsvetljavo, črno-zlate
črno-srebrne, belo-zlate itd. Prevaža mrtlice na vse
dele sveta. — Umetna oprava za postavljanje mrt
vaških SOB in ODOV. Prodaja razne krste, sveče,
vence iz umetni. svežih cvetlic, porcelane, perle, metala
VSE MRTVAŠE PREDNETE. — Cene ugodne.

PASTILJE ZA PRSA
— „Nič več kašlja“ —
so edino sredstvo proti kašlju, prehlajenju,
zagrljenosti in vsem boleznim dihalnih or-
ganov. Škatlja z navodilom 70 stotink
se dobi samo v lekarni
Praxmarer „AI DUE MORI“
Trst (mestna hiša) Tel. 377

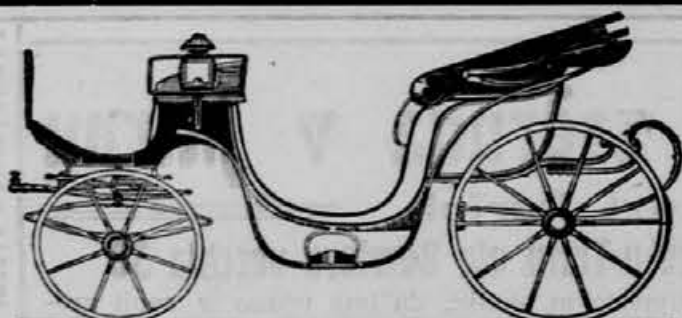
Barvarnici Trst, ulica
del Salice
številka 6,
se izvršuje čiščenje in likanje zaves z najmo-
dernejšim zistomom. Barvajo in čistijo se
moške in ženske obleke. Cene, da se ni
bati konkurence. — Največja natančnost. 693

Prodajaln. ur in dragocenosti
G. BUCHER
(ex drug Dragotina Vekjeta)
Trst (nasproti prejšnje
prodaj. D. Vekjet) Corso št. 36
Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragoce-
nosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro
zlato in tudi srebro z novimi predmeti. —
Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstne
srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure.
DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Zaloga obuvala
in lastna delavnica
PAVEL VISINTINI
Trst, ul. Glosue Carducci 31.
Filijalka ul. S. Sebastiano 8.
Velika izbira moških in
ženskih čevljev. — Po-
prave se izvršujejo toč-
no in solidno
po zmernih cenah

Za one, ki naročajo oglase
Oglase (Inserate) treba naslovljati ne
na Uredništvo lista, in ne na Tiskarno
„Edinost“, ne na „Narodni Dom“ in ne
na „Hotel Balkan“ v Trstu, ampak edino
na „Inseratni oddelek“ našega lista
ali na Upravo.

Uredništvo, Tiskarna, Narodni dom,
in Hotel Balkan nimajo z oglasi nika-
kega opravila.
To naj si dobro zapomnijo oni, ki na-
ročajo oglase v našem listu in želé, da
bodo isti točno uvrščeni. —

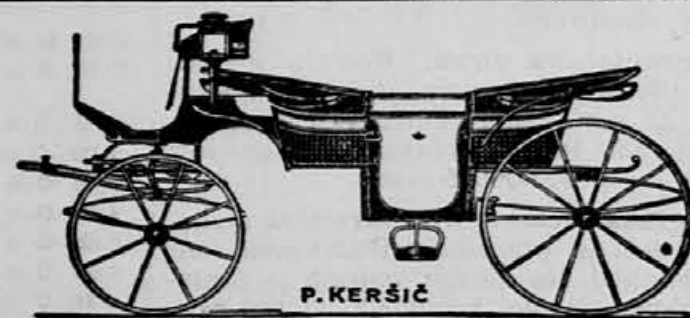

Pismena priznanja visokih oseb so na upogled.
Cenike in proračune razpošiljam brezplačno.

TOVARNA VOZOV
PETER KERSIČ
v Spodnji Šiški, kolodvor Ljubljana
(Kranjsko)

Dobavitelj vseh poštinih voz c. kr. avstr. pošte. — Poštini vozovi
patent Kersič št. 43.741 za Ogrsko, št. 31.925 za Avstrijo.

Priporoča svojo bogato zalogo raznih vozov, nadalje se
izvršujejo vsa v to stroko spadajoča naročila po meri
in risbi natančno in najsolidnejše, za kar jamčim.

Popravki se izvršujejo po odgovarjajočih
cenah in se uračunajo rabljeni vozovi.

Čevljarnica „Alla Sartorella“, Trst
VIA BARRIERA VECCHIA ŠT. 10 (NASPROTI SLADČIČARNE GATTI)

Velika izbira vsakovrstnih čevljev za
moške, ženske in otroke. — Blago iz-
vrstno in cene zmerne.